

Lehdistötiedote, vapaa julkaistavaksi 19.11

Kultainen talikko Sambiaan – Vuoden huussiteko julkaistaan maailman käymäläpäivänä 19.11

Kansainvälistä Maailman käymäläpäivää vietetään 19.11. Vuonna 2020 päivän teemana kestävä sanitaatio ja ilmastonmuutos. Ilmastonmuutos on etenemässä ja se tuo maailman maille haastetta mm. tulvien, kuivuuden ja merenpinnan nousun muodossa, jotka vaikeuttavat myös turvallisten vesi- ja sanitaatiopalvelujen järjestämistä. Tänään siis puhutaan siitä, miten nykyiset systeemimme voivat vastata tähän muuttuvaan maailmaan. Valitettavasti edelleen huono sanitaatio on yksi maailman pahimmista tappajista, erityisesti alle 5-vuotiaiden keskuudessa, jotka usein kärsivät eniten esimerkiksi ripulitautien haitoista. Maailman terveysjärjestön WHO:n mukaan lähes 900 miljoonaa ihmistä ulostaa edelleen maastoon ja jopa 60 % eli 4,2 miljardia ihmistä ei ole turvallisesti käsitellyn sanitaation piirissä eli ei joko pääse asianmukaiseen käymälään ja/tai käymälätuotoksia tai jätevetä ei käsitellä kunnolla. Kuivakäymälät voivat vastata yhtenä ratkaisuna maailman sanitaatio-ongelmaan ja ilmastonmuutoksen haasteisiin, sillä kuivakäymäläjärjestelmät toimivat myös monissa katastrofitilanteissa, sillä vesivessajärjestelmät ovat usein niitä paljon haavoittuvampia ja lisäksi niistä saatava käsitelty tuotos voi auttaa esimerkiksi kestävässä viljelymenetelmissä ja puiden istutuksessa.

Kultainen talikko Sambiaan

Käymäläseura Huussi ry juhlii käymäläpäivää tänään sekä kohdemaissaan Sambiassa ja Ghanassa että Suomessa vuosikokouksella, joka järjestetään poikkeuksellisesti etäkokouksena. Kokouksen yhteydessä jaetaan yhdistyksen vuoden huussiteko- palkinto eli ns. Kultainen talikko, joka myönnetään vuosittain ansioituneelle kuivakäymälöiden käytön edistäjälle. Tämän vuotinen palkinto on järjestyksessään 19. kultainen talikko.

Yhdistyksen hallitus on päättänyt jakaa tämänkertaisen huussiteko palkinnon Sambiaan neljälle organisaatiolle, jotka ovat edistäneet Sambiassa sanitaatiotyötä yhdessä yhdistyksen kanssa, ensimmäiset kumppanit olivat mukana jo yhdistyksen ensimmäisessä kehitysyhteistyöhankkeessa vuonna 2006. Green Living Movement (GLM), Network for Environmental Concerns and Solutions (NECOS), Livingstone Green Initiative (LGI) ja Ukadzpalile Integrated Project (UIP) ovat tehneet vuosia väsymätöntä työtä sanitaation parantamiseksi Sambiassa. Sanitaatio ja hygieniakoulutukset ovat toiminnan keskiössä, jotta ihmiset ymmärtävät sanitaation ja hygienian tärkeyden tautien leviämässä. Käymälöitä on tähän mennessä Sambiassa rakennettu lähes 800, joista osa on kotitalouksien käymälöitä ja osa yhteisöjen käymälöitä, esimerkiksi kouluilla ja keskeisillä paikoilla. Isoimmat käymälät ovat 28 säiliöisiä koulun käymälöitä, joita käyttää tuhannet koululaiset päivittäin. Koulusanitaation parantaminen onkin yksi hankkeiden keskeinen tavoite. Myös noin 20 kaivoa ja/tai vesikioskia sekä satoja käsienpesupisteitä on tehty. Kumppanit ovat tehneet myös paljon työtä Sambian hallinnon ja muiden sidosryhmien lobbaamisessa ja Sambiassa onkin viime vuosina herätty sanitaation tärkeydestä, ja myös hallituksella ja sen kumppaneilla on isoja sanitaatio-ohjelmia meneillään. Myös yhdistyksen hankkeet tukevat näitä yhteisiä ponnistuksia, jotta Sambia saavuttaisi YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisen 100 % sanitaatio kattavuuden vuoteen 2030 mennessä. Tällä hetkellä perussanitaation piirissä on vain 26 % väestöstä, joten työtä on vielä paljon tehtävänä.

Jotta toiminta olisi kestävä, hankkeet haluavat paremman sanitaatio lisäksi tarjota ihmisille työtä ja elinkeinoa. ”Hankkeissa on perustettu useita pienyrityksiä ja toimintaryhmiä, jotka vastaavat

esimerkiksi rakentamisesta, käymälöiden tyhjentämisestä tai käymälätuotosten keräämisestä niiltä, jotka eivät sitä itse voi käyttää esimerkiksi tilan puutteen vuoksi. Puutarhojen tuotteiden myynnillä on saatu esimerkiksi maksettua kymmenien koululaisten koulumaksut, joka voi olla ihan ratkaiseva tekijä juuri tämän lapsen elämässä, kertoo Sari Huuhtanen Käymäläseura Huussi ry:stä. Tämän vuoden ehkä jännittävin prosessi on Sambiassa ollut käymälätuotosten tuotteistaminen viralliseksi lannoitteiksi, ja meillä onkin juuri käynnissä prosessi, jossa saamme ensimmäistä kertaa viralliset lannoitevalmistestatukset sekä nestemäiselle että kiinteälle lannoitteelle. Tuotanto on juuri alkamassa ja toivottavasti meillä on alkuvuodesta jo ensimmäiset viralliset tuotteet myynnissä. ”Tämä on iso askel siihen, että käymälöistä voikin itse asiassa tulla lannoitetehtaita ja sitä kautta ihmiset saavat paitsi paremman ja puhtaamman terveyden, mutta myös toimeentuloa ja samalla toteutuu ravinnekierto ja kestävä kehityksen tavoitteet”, summaa Sari Huuhtanen.

Lisätietoa: Käymäläseura Huussi ry, Projektipäällikkö Sari Huuhtanen, sähköposti: sari.huuhtanen@huussi.net, puh. 045 356 4099

Seuraa vuoden huussiteko-palkinnon jakoa täältä (19.11 klo 17.30 alkaen): <https://us02web.zoom.us/j/89820752689>

Lisää tietoa yhdistyksestä: www.huussi.net